

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

دوره کارشناسی ارشد ناپوسته

گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی

بر اساس صورتجلسه کارگروه تخصصی علوم حوزه ای - دانشگاهی

در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ به تصویب رسید

نام رشته: فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

عنوان گرایش: -

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کارگروه تخصصی: فقه و حقوق

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی دانشگاه: مذاهب اسلامی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۱۱/۰۲

به استناد آیین نامه و اگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی طی نامه شماره ۹۷/۱۵۸۵/۱۸ تاریخ ۱۳۹۷/۰۷/۱۸ از دانشگاه مذاهب اسلامی دریافت شد و در جلسه تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ کارگروه تخصصی برنامه ریزی علوم حوزه ای - دانشگاهی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۱۳۹۸ وارد دانشگاه های علوم حوزه ای- دانشگاهی می شوند، لازم الاجرا است.

ماده دو- برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی مصوب جلسه شماره ۵۷۴ شورای گسترش آموزش عالی به تاریخ ۱۳۸۵/۰۱/۱۹ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا به دانشگاه های علوم حوزه ای-دانشگاهی ابلاغ می شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنگیان
دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

مقدمه

دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی مقطع مهم و حلقه اتصال دوره کارشناسی و دکتری در رشته های فقه و حقوق است که به عنوان دوره دوم تحصیلی دانشگاه مذاهب اسلامی با تأکید بر رعایت شیوه حوزوی، بر اساس نظام دانشگاهی برنامه ریزی شده است.

۱. تعریف دوره فقه مقارن و حقوق اسلامی

یکی از رشته های علم فقه و حقوق اسلامی، علم الخلاف یا فقه مقارن است که فقهاء مذاهب اسلامی از قرنهای پیش آن را دنبال کرده و بر اساس قرآن و سنت و سایر ادله استنباط ابواب فقهی از طهارت تا دیات را بررسی و تدوین نموده اند. دانشجویان این دانشکده فقه و حقوق مذاهب پس از فرا گرفتن فقه و حقوق اسلامی مذهب خود با فقه و حقوق سایر مذاهب در دوره کارشناسی ارشد به صورت استدلالی و مقارن آشنا می شوند.

۲. اهمیت و ضرورت دوره

از آنجا که اساس حقوق و قوانین بیشتر کشورهای اسلامی ریشه در فقه اسلامی دارد، آموزش و فراگیری فقه مقارن و حقوق به غنای محتوایی حقوق کشورهای اسلامی کمک کرده و سبب پیشرفت آنها می شود و از این طریق گرایش به وحدت در جهان اسلام تعمیق یافته و راه بردی می شود.

از سوی دیگر یکی از مهمترین عوامل تفرقه مسلمین، تعصب پیروان مکتبهای فقهی در اثر عدم آشنایی نسبت به آراء مذاهب دیگر و نشانیدن برداشتهای مجتهدین به جای اصل دین و شریعت است، از این رو برای رسیدن به تقریب و وحدت اسلامی لازم است که دانشجویان با شناخت فقه و حقوق مذهب خود و آشنایی با فقه حقوق سایر مذاهب دریابند که اسلام با تشویق مسلمانان به اجتهاد، عملاً عرصه را برای رأی و اندیشه باز گذارده است و بر این اساس نباید برداشتهای فقهی فقهای یک مذهب تنها مبنای ارزیابی دین و شریعت تلقی کرد. و اختلاف اجتهادی نه تنها موجب عداوت و دشمنی پیروان مذاهب نسبت به یکدیگر نگردد بلکه از طریق بررسی مقارن بر تفاهم و تقریب مذاهب بیافزاید.

۳. اهداف دوره

الف) ارتقاء سطح اطلاعات و بینش فقهی و حقوقی دوره های کارشناسی در زمینه فقه مذاهب اسلامی و حقوق کشور اسلامی و تقویت قدرت استنباط و تجزیه و تحلیل مسائل فقهی و حقوقی آنان.

ب) تربیت و تأمین نیروی انسانی متخصص در امور فقهی و حقوقی برای تبیین حکیمانه نظام حقوقی اسلام و تدریس در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، و تربیت محقق در زمینه فقه مقارن و حقوق.

ج) جذب داوطلبان مطالعات تطبیقی در زمینه فقه اسلامی و حقوق کشورهای اسلامی.

د) تربیت قاضی و حقوقدانان اسلامی کار آمد جهت دفاع از حقوق مسلمین.

ح- تربیت دانشجویان مستعد برای ورود به دوره دکتری رشته مربوطه.

۴. سیاست های آموزشی و تربیتی

الف) شکوفائی روح تحقیق در دانشجو با اختصاص درصدی از زمان آموزشی واحدها به کار تحقیقی.

ب) پرهیز از انبوه خوانی بدون تحقیق در کلاس ها.

پ) شناخت تحلیلی مطالب رشته مربوطه.

ج) ایجاد توانایی تدریس و تألیف.

د) ایجاد تخصص در یک رشته خاص.

ه) نهادینه کردن فرهنگ تقریب مذاهب، اخلاق و معنویات در دانشجویان.

۵. طول دوره :

الف) این دوره ۳۲ واحد می باشد که در طول چهار نیم سال تحصیلی ارائه می شود.

ب) هر واحد درس نظری ۱۶ ساعت و هر واحد درس عملی ۳۲ ساعت است.

۶ تعداد واحدهای درسی

این دوره مشتمل بر ۳۲ واحد آموزشی، شامل ۲۲ واحد اصلی، ۶ واحد اختیاری و ۴ واحد پایان نامه می باشد:

دروس اصلی ۲۲ واحد

دروس اختیاری ۶ واحد

پایان نامه ۴ واحد

جمع ۳۲ واحد

تبصره ۱: دروس اختیار شامل ۱۴ واحد است که دانشجو لازم است از میان واحدهای اختیاری ۶ واحد را بگذرانند.

تبصره ۲: گذراندن ۱۰ واحد دروس جبرانی برای دانشجویان الزامی است، مگر آنکه در یکی از مراکز معتبر دانشگاهی یا حوزوی آن دروس را گذرانده باشند و مدارک آن را ارائه نمایند.

تبصره ۳: علاوه بر دروس جبرانی، دروس پیش نیازی که گذراندن آنها برای دانشجویانی که برای شرکت در برخی از دروس این دوره، آمادگی کافی ندارند، الزامی است.

۷- تعریف، موضوع، اهمیت و تقسیم رشته فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

الف) تعریف رشته فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

حقوق خصوصی به آن دسته از قواعد حقوقی اطلاق می شود که حقوق حاکم بر روابط خصوصی افراد با یکدیگر صرف نظر از شغل و عنوان خاص آنها بوده و حقوق و امتیازات افراد را مشخص می نماید. قواعد حقوق خصوصی بخشی از فقه و حقوق اسلامی است که در این رشته مدنظر قرار گرفته است.

ب) موضوع، فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

موضوع این رشته، حق اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی می باشد که عمدتاً شامل حق اموال و حقوق ناشی از سایر تعهدات می گردد. و مشتمل بر معاملات و احوالات شخصیه است.

ب) اهمیت، فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

گذشته از اهمیت ذاتی موضوع این رشته، با توجه به توسعه روز افزون روابط اجتماعی مانند روابط تجاری و صنعتی، و کاربردهای فن آوری نوین و نیاز به آن، آموزش و پژوهشی در موضوع این رشته از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

ج) تقسیم فقه مقارن و حقوق خصوصی اسلامی

الف. حقوق مالی: حقوقی را گویند که دارای ارزش مالی و اقتصادی و قابل تقویم و مبادله به پول هستند. و این حقوق از اسباب و عواملی ناشی می شود که در فقه و حقوق اسلامی پیش بینی نشده است.

ب. حقوق غیر مالی: حقوقی هستند که قابل تقویم و مبادله به پول نیستند، مانند ولایت پدر و حق زوجیت که از تعهدات مدنی بر اساس فقه و حقوق اسلامی ناشی می گردد.

ج. آئین دادرسی مدنی مجموعه اصول و مقرراتی است که در مقام رسیدگی به امور حسبی و دعاوی مدنی و بازرگانی بکار

می رود.

فصل دوم: جداول دروس

توضیحات	پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
		عملی	نظری	جمع			
		-	۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق	۱
		-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ مذاهب کلامی	۲
		-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ مذاهب فقهی	۳
		-	۳۲	۳۲	۲	مقدمه علم حقوق	۴
		-	۳۲	۳۲	۲	فرهنگ تقریب	۵
					۱۰	جمع کل	

توضیحات	پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
		عمل	نظری	جمع			
	-	-	۳۲	۳۲	۲	اصول فقه مقارن (۱)	۱
	-	-	۳۲	۳۲	۲	آیات الاحکام	۲
	-	-	۳۲	۳۲	۲	فقه مقارن خصوصی (۱)	۳
	-	-	۳۲	۳۲	۲	فقه مقارن خصوصی (۲)	۴
	-	-	۳۲	۳۲	۲	قواعد فقه مقارن خصوصی	۵
	-	-	۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق و سمینار	۶
	-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق مدنی (۱)	۷
	-	-	۳۲	۳۲	۲	حقوق مدنی (۲)	۸
	-	-	۳۲	۳۲	۲	آیین دادرسی مدنی پیشرفته	۹
	-	-	۳۲	۳۲	۲	اسناد تجاری (حقوق تجارت)	۱۰
	-	-	۳۲	۳۲	۲	زبان تخصصی	۱۱
					۴	پایان نامه	۱۲
					۲۶	جمع کل	

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عمل		
۱	اصول فقه مقارن (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۲	فقه مقارن خصوصی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۳	مقاصد الشریعه	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۴	مسئولیت مدنی	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۵	فلسفه حقوق	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۶	حقوق بین الملل (تعارض قوانین)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۷	روش شناسی اجتهاد	۲	۳۲	۳۲	-	-	
جمع کل		۱۴					

❖ گذراندن ۶ واحد از دروس فوق الزامی است.

فصل سوم: سرفصل دروس

دروس جبرانی

روش تحقیق

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: روش تحقیق
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی با مراحل تحقیق، فرضیه‌سازی، طرح تحقیق و نگارش مقاله و پایان‌نامه.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تنقیح موضوع یا مسئله برای تحقیق.
۲. فرضیه‌ها و پیش‌فرض‌های هر موضوع.
۳. طرح تحقیق.
۴. فیش‌نویسی.
۵. تدوین مقاله و رساله.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه‌نویسی، غلامرضا خاکی.
۲. پژوهش، امیرحسین آریان‌پور.
۳. شیوه نگارش مقالات پژوهشی، یل استایلتون، ترجمه شعله بیگلری.
۴. روش تحقیق، حسین دهنوی.

منابع تکمیلی:

۱. روش‌شناسی مطالعات دینی، احد فرامرزی قراملکی.
۲. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، محمدرضا حافظ‌نیا.
۳. تحقیق درست، عبدالحسین زرین‌کوب.
۴. اصول البحث، عبدالهادی فضلی.
۵. روش‌های تحقیق در علوم انسانی، عزت‌الله نادری و مریم سیف‌نراقی.

تاریخ مذاهب کلامی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	تعداد ساعت: ۲	عنوان درس به فارسی: تاریخ مذاهب کلامی (۱)
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: شناخت تاریخ پیدایش مذاهب کلامی شیعه و اهل سنت، علل و عوامل فرقه‌گرایی و مهم‌ترین منابع این علم، همچنین آشنایی با تاریخ، عقاید و بزرگان فرقه‌های امامیه، اسماعیلیه، زیدیه، از شیعه و اصحاب حدیث، سلفیه، وهابیت، اشاعره، ماتریدیه، معتزله و برخی از فرقه‌های دیگر اهل سنت (دیوبندیه، قادیانیه، خوارج، مرجئه، قدریه، و...).

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. بررسی مفهوم تشیع و تاریخ پیدایش آن.
۲. نظریه‌ها در باب پیدایش تشیع و نقد و بررسی آنها.
۳. اسباب افتراق در میان شیعه.
۴. مقومات اندیشه امامیه (اثنی عشریه).
۵. زید بن علی(ع) و پیدایش زیدیه.
۶. بررسی عقاید زیدیه (توحید، عدل، امر به معروف، وعد و وعید).
۷. زیدیه در عصر حاضر (تعامل با وهابیت و شیعه).
۸. پیدایش اسماعیلیه.
۹. عقاید اسماعیلیه (توحید، امامت، تأویل و...).
۱۰. شکل‌گیری اهل سنت و مذاهب کلامی آنها.
۱۱. اسباب اختلاف در میان متکلمین اهل سنت.
۱۲. مذاهب کلامی در عصر صحابه، تابعین و بعد از آن.
۱۳. خوارج و فرقه‌های آن (ازارقه، نجدات، صفریه و اباضیه).
۱۴. تاریخ و عقاید اباضیه.
۱۵. مرجئه، تاریخ و اندیشه.
۱۶. قدریه و رابطه آن با معتزله.

منابع اصلی:

۱. مذاهب الاسلاميين، عبدالرحمن بدوی.
۲. فرهنگ عقائد و مذاهب اسلامي، جعفر سبحانی.
۳. الملل والنحل، شهرستانی.
۴. مقالات الاسلاميين، ابوالحسن اشعری.
۵. تاريخ المذاهب الاسلاميه، محمد ابوزهره.
۶. آشنایی با فرق تسنن، جمعی از نویسندگان.
۷. آشنایی با فرق تشیع، جمعی از نویسندگان.

منابع تکمیلی:

۱. تشیع در مسیر تاریخ، سیدحسین جعفری.
۲. تصحیح الاعتقاد، شیخ مفید.
۳. معالم المدرستین، علامه عسکری.
۴. المراجعات، سیدشرفالدین.
۵. تشیع مولود طبیعی اسلام، شهید صدر.
۶. تاریخ تشیع در ایران، رسول جعفریان.
۷. زید الشهید، سیدمحسن امین.
۸. زیدیه، تاریخ و عقاید، مهدی فرمانیان و سیدعلی موسوی نژاد.
۱۸. تراث الزیدیه، سیدعلی موسوی نژاد.
۹. علویان طبرستان، محمد حکیمی نیا.
۱۱. زیدیه در یمن، احمد خضری.
۱۲. اسماعیلیه، جمعی از نویسندگان.
۱۳. اسماعیلیه، تاریخ و عقاید، مهدی فرمانیان.
۱۵. فرقه‌های اسلامی در سرزمین شام در عصر اموی، حسین عطوان.
۱۶. الفرق بین الفرق، عبدالقاهر بغدادی.
۱۷. المعتزله، زهدی جارالله.
۱۸. شرح الاصول الخمسه، قاضی عبدالجبار ومانکدیم.
۱۹. تلخیص المحصل، فخر رازی و خواجه نصیرالدین طوسی.
۲۰. التمهید، ابوبکر باقلانی.
۲۱. بحوث فی الملل والنحل، جعفر سبحانی.
۲۲. مرجئه، تاریخ و اندیشه، رسول جعفریان.
۲۳. قواعد العقائد، غزالی.

۱۷. جهمیّه و ردّ اصحاب حدیث.
۱۸. معتزله، تاریخ پیدایش.
۱۹. اصول پنج‌گانه معتزله.
۲۰. علل افول معتزله.
۲۱. علت پیدایش اشاعره.
۲۲. تطورات تاریخی اشعریون.
۲۳. نظریه کسب و خلق افعال.
۲۴. رؤیت خداوند در قیامت.
۲۵. کلام نفسی و عدم خلق قرآن.
۲۶. اشاعره در جهان معاصر.
۲۷. تاریخ پیدایش ماتریدیان.
۲۸. ماتریدیه و ابوحنیفه.
۲۹. ماتریدیه در جهان امروز.
۳۰. اصحاب حدیث .
۳۱. اصول السنه احمد بن حنبل.
۳۲. ابن تیمیه و عقاید جدید.
۳۳. وهابیت و آل سعود.
۳۴. عقاید وهابیان و نقد آن.
۳۵. اصحاب حدیث هند و ظهور شاه‌ولی‌الله دهلوی.
۳۶. دیوبندیّه و بریلویه در شبه‌قاره هند.
۳۷. وضعیت فعلی مذاهب کلامی اهل سنت.
۳۸. تعامل متکلمین اهل سنت با شیعه.
۳۹. تداوم جریان سلفیه در عصر حاضر و مقومات آن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

۲۴. العقائد النسفيه، نسفي.
۲۵. الماتريديه دراسه^۱ و تقويماً، على الحربى.
۲۶. الماتريديه، شمس سلفى.
۲۷. ابن تيميه، صاحب عبدالحميد.
۲۸. منهج النسه^۲ النبويه، ابن تيميه.
۲۹. كشف الارتباب، سيدمحسن امين.
۳۰. وهابيت، جعفر سبحانى.
۳۱. الديوبنديه، طالب الرحمن.
۳۲. المطالب العالیه، فخر رازى.
۳۳. غايه^۳ المرام، سيفالدين آمدى.
۳۴. ابكار الافكار، سيفالدين آمدى.

تاریخ مذاهب فقهی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد تعداد ساعت: ۲	عنوان درس به فارسی: تاریخ مذاهب فقهی تعداد واحد: ۲
	عملی			
	نظری	پایه		
	عملی			
	نظری	تخصصی		
	عملی			
	نظری	اختیاری		
	عملی			
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد				
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف شناخت چگونگی شکل‌گیری مذاهب فقهی (امامیه، زیدیه، اسماعیلیه، حنفیه، مالکیه، شافعیه، حنبلیه و اباضیه) و تطورات تاریخی آنها و مهم‌ترین منابع فقه مذاهب.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. شیوه‌های ادوارنگاری فقه.
۲. ادوار فقه شیعه و اهل سنت.
۳. تاریخ تشریح اسلام.
۴. تشریح در عصر پیامبر(ص).
۵. تشریح در عصر صحابه و اهل‌بیت(ع).
۶. بررسی علل و زمینه پیدایش مذاهب.
۷. تاریخ حصر مذاهب و علل و آثار آن.
۷. آشنایی با مذاهب فقهی (شیعه، حنفی، مالکی، شافعی و حنبلی) و نگاهی گذرا به مذهب زیدی و اباضی.
۸. فقه در عصر تقلید.
۹. فقه در عصر جدید.
۱۰. مسئله تبعیض در تقلید مذاهب نزد اهل سنت (مسئله انتقال از مذهبی به مذاهب دیگر).
۱۱. طبقات فقه‌های هر یک از مکاتب فقهی.
۱۲. اجتهاد در هر یک از مکاتب فقهی.
۱۳. منابع استنباط در مکاتب فقهی.
۱۴. تاریخ تقنین فقه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. تاریخ التشریح الاسلامی، محمد خضری بک.
۲. المذاهب الاسلامیه الخمسه، جمعی از نویسندگان.
۳. مدخل علم فقه، رضا اسلامی.
۴. ادوار فقه، محمود شهابی.

منابع تکمیلی:

۱. الامام الصادق والمذاهب الاربعه، أسد حیدر.
۲. الامام الشافعی، عبدالحلیم جندی.
۳. احمد بن حنبل، محمد ابوزهره.
۴. اسباب اختلاف الفقهاء، مصطفی ابراهیم الزلمی.
۵. مناقب ابوحنیفه، کردری.
۶. مناقب ابوحنیفه، ابن بزازی.
۷. ابوحنفیه حیاتہ و عصرہ، محمد ابوزهره.
۸. المدرسۃ الظاہریہ فی المشرق والمغرب، احمد بکیر محمود.
۹. الامام الزید، محمد ابوزهره.
۱۰. مالک بن انس، محمد ابوزهره.
۱۱. تاریخ الفقه الشیعی، محمد مهدی آصفی.
۱۲. تاریخ الفقه الاسلامی، محمد یوسف موسی.
۱۳. المدخل الفقہی العام، مصطفی احمد زرقا.
۱۴. مدخل الفقه الاسلامی، محمد سلام مذکور.
۱۵. تاریخ الفقه الاسلامی، محمد علی سائس.
۱۶. تاریخ فقه و فقہا، ابوالقاسم گرجی.
۱۷. ادوار اجتهاد، محمد ابراهیم جناتی.

مقدمه علم حقوق

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: مقدمه علم حقوق
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	تخصصی		تعداد ساعت: ۲	
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی با مفهوم حق، منابع آن، آثار و خصائص و مراحل پیدایش قانون، شعب و رشته های مختلف حقوقی و مبانی آنهاست.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. تعریف حقوق.
۲. هدف علم حقوق.
۳. قاعده حقوقی (تعریف قاعده حقوقی، الزامی بودن حقوق، حقوق و ضمانت اجرا، کلی بودن حقوق).
۴. تقسیمات علم حقوق (حقوق عمومی و عمومی، حقوق داخلی و بین المللی).
۵. منابع حقوق.
۶. قلمرو اجرای قواعد حقوقی.
۷. مفهوم و اقسام حق.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. مقدمه علم حقوق دکتر ناصر کاتوزیان.
۲. مقدمه علم حقوق دکتر مصطفی دانش پژوه.

منابع تکمیلی:

۱. مقدمه عمومی علم حقوق، محمد جعفر جعفری لنگرودی.
۲. ترمینولوژی حقوق اثر محمد جعفر جعفری لنگرودی.
۳. فقه و قانونگذاری، ابراهیم شفیعی سروستانی.

جریان شناسی تقریب

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: جریان شناسی تقریب
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی با تقریب مذاهب و مبانی و موانع آن و راهبرد فقهای بزرگ مذاهب در مواجهه با آن و معرفی چهره های تقریبی.

سرفصل یا روئوس مطالب:

۱. تقریب تعریف و تاریخچه .
۲. مبانی تقریب.
۳. موانع و آفات تقریب.
۴. ریشه ها و روش های تقریب.
۵. عوامل نقش آفرین در مسئله تقریب (فقها، مراجع، رهبران سیاسی، دولت ها و...).
۶. امام خمینی و مسئله تقریب.
۷. حرکت های تقریبی پس از انقلاب اسلامی ایران.
۸. جهان غرب و مسئله تقریب.
۹. تاریخچه و اقدامات دارالتقریب.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. النهضه الاسلاميه فى سير اعلامها المعاصرين، دكتور محمد رجب بيومى.
۲. استراتژی وحدت در اندیشه سياسى اسلام، سيد احمد موقى.
۳. جنبش هاى اسلامى معاصر، سيد احمد موقى.
۴. فى مناهج تجديد الفكر اسلامى، التقريب بين المذاهب، دكتور محمد ابراهيم فيومى.
۵. مجموعه «سلسله رواد التقريب» نشر مجمع تقريب.
۶. مجلعات: رساله الاسلام، رساله التقريب و اندیشه تقريب.

منابع تکمیلی:

۱. الصحوه الاسلاميه بيت الاختلاف المشروع و التفرق المذموم، يوسف قرضاوى.
۲. مبانى وحدت فکرى، فقهى و فرهنگى مسلمانان، محمد غزالى، ترجمه عبدالعزيز سليمى.
۳. حول الوحده و التقريب، محمد على تسخيرى.
۴. همبستگى مذاهب اسلامى، عبدالکریم بی آزار شیرازى.
۵. پیشینه تقريب، محمد على آذر شب، مترجم رضا حميدى.
۶. استراتيجيه التقريب بين المذاهب الاسلاميه، مؤسسه امام خوئى.
۷. مسئله وحدت اسلامى از ديرباز ديروز، محمد حسين امير اردوش.
۸. الراى الاخر فى الوحده و التقريب، محمد حسين امير اردوش.

دروس اصلي

اصول فقه مقارن (۱)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اصول فقه مقارن (۱)	
	عملی					
	نظری ✓	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی با پیدایش علم اصول و سیر و تطور آن در میان مذاهب و همچنین آشنایی و تحلیل منابع اجتهاد مذاهب فقهی.

سرفصل یا روئوس مطالب:

۱. تاریخ پیدایش علم اصول و تطور آن.
۲. تاریخ پیدایش و تطور مکاتب اصولی (مکتب متکلمین، مکتب فقها، مکتب جمع).
۳. منابع اجتهاد مذاهب:
 - الف) کتاب.
 - ب) سنت.
 - ج) اجماع.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الاصول العامه للفقہ المقارن، محمد تقی حکیم.
۲. المہذب فی علم اصول الفقہ المقارن، عبدالکریم نملہ.
۳. اصول الفقہ، و ہبہ الزحیلی.
۴. المستصفی فی علم الاصول، محمد غزالی.
۵. علم الاصول تاریخاً و تطوراً، علی قائینی نائینی.
۶. دراسہ تاریخہ الفقہ و اصولہ، مصطفی سعید الحسن.

منابع تکمیلی:

۱. تشنیف المسامع بجمع الجوامع بدالدین محمد بن بہادر زرکشی.
۲. البرہان فی اصول الفقہ امام الحرمین جوینی.
۳. تاریخ عصر اجتہاد، شیخ آقابزرگ تہرانی.
۴. ادوار اجتہاد، محمد ابراہیم جناتی.
۵. منابع اجتہاد، محمد ابراہیم جناتی.
۶. الرسالہ، امام محمد بن ادریش شافعی.

آیات الاحکام

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آیات الاحکام	
	عملی					
	نظری ✓	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: فراگیری استدلالی احکام مدنی و تجاری از قرآن کریم بر اساس مذاهب اسلامی

سرفصل یا رونوس مطالب:

تفسیر آیات مربوط به معاملات:

مکاسب،

بیع،

دین و توابع آن،

عقود

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. کنز العرفان فی فقه القرآن، فاضل مقداد سیوری

منابع تکمیلی:

۱. آیات الاحکام تطبیقی، خلیل قبله ای خوئی، انتشارات دانشگاه مذاهب اسلامی و سمت.

۲. آیات الاحکام، عباسعلی عمید زنجانی

فقه مقارن خصوصی (۱)

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه مقارن خصوصی (۱)
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری ✓	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: فراگیری استدلالی ماهیت عقد و مهمترین قراردادها بر اساس فقه مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رؤوس مطالب:

۱. تعریف عقد و شرائط آن.
۲. آثار عقد.
۳. شرائط متعاقدين.
۴. انواع عقد (عقد لفظی و معاطاتی، عقد فضولی و...).
۵. مکاسب محرمة.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الاموال و نظریه العقد فی الفقه الاسلامی مع مدخل لدراسة الفقه و فلسفته، محمد یوسف موسی.
۲. نظریه العقد فی الفقه الجعفری، هاشم معروف حسنی.
۳. الفقه علی المذاهب الاربعه، عبدالرحمن جزیری و مذهب الاهل البيت، السيد محمد الغروی الشیخ یاسر مازح.
۴. تذکره الفقهاء، علامه حلی.

منابع تکمیلی:

۱. منتهی المطلب فی تحقیق المذهب، علامه حلی.
۲. فقه الاسلامی و ادلته، وهبه الزحیلی.
۳. بدایه المجتهد و نهایه المقتصد، ابن رشد قرطبی، و تحقیق المقارنه باراء الامامیه، منذالموسوی و محمد کاظم الموسوی.
۴. مکاسب شیخ انصاری.
۵. کتاب البیع، امام خمینی «ره».
۶. المغنی، ابن قدامه.
۷. الحاوی الکبیر، ماوردی.
۸. حاشیه ابن عابدین.
۹. الاموال و نظریه العقد فی الفقه الاسلامی مع مدخل لدراسة الفقه و فلسفته، محمد یوسف موسی.
۱۰. نظریه العقد فی الفقه الجعفری، هاشم معروف حسنی.
۱۱. الملکیه و نظریه العقد فی الشریعه الاسلامیه، محمد ابوزهره.
۱۲. نظریه العقد، عبدالرزاق احمد سنهوری.
۱۳. الذخیره، قرافی.
۱۴. جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، محمد حسن نجفی.

فقه مقارن خصوصی (۲)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه مقارن خصوصی (۲)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: فراگیری استدلالی اقسام بیع و احکام آنها در فقه مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. بیع نقد و نسیه.
۲. بیع سلم.
۳. بیع اوراق بهادار.
۴. تلف مبیع قبل از قبض.
۵. بیع کلی.
۶. استصناع.
۷. خیارات.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. تذکره الفقهاء، علامه حلی.
۲. منتهی المطلب، علامه حلی.
۳. فقه الاسلامی و ادلته، وهبه الزحیلی.
۴. الفقه علی المذاهب الاربعه، عبدالرحمن جزیری و مذهب الاهل البیت، السید محمد الغروی الشیخ یاسر مازح.
۵. بدایه المجتهد و نهایه المقتصد، ابن رشد قرطبی، و تحقیق المقارنه بآراء الامامیه، منذالموسوی و محمد کاظم الموسوی.

منابع تکمیلی

۱. مکاسب شیخ انصاری.
۲. کتاب البیع، امام خمینی «ره».
۳. المغنی، ابن قدامه.
۴. الحاوی الکبیر، ماوردی.
۵. حاشیه ابن عابدین.
۶. الاموال و نظریه العقد فی الفقه الاسلامی مع مدخل لدراسة الفقه و فلسفته، محمد یوسف موسی.
۷. نظریه العقد فی الفقه الجعفری، هاشم معروف حسنی.
۸. الملكية و نظریه العقد فی الشریعه الاسلامیه، محمد ابوزهره.
۹. نظریه العقد، عبدالرزاق احمد سنهوری.
۱۰. الذخیره، قرافی.
۱۱. جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، محمد حسن نجفی.

قواعد فقه مقارن خصوصی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: قواعد فقه مقارن خصوصی (۱)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: فراگیری تطبیقی قواعد فقه خصوصی جهت تقویت قدرت استنباط و استدلال و کاربرد آنها در حل مشکلات و مسائل حقوق خصوصی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. قاعده لاضرر.
۲. قاعده ضمان مقبوض به عقد فاسد.
۳. قاعده ید.
۴. قاعده استیمان.
۵. قاعده اتلاف و تسبیب.
۶. قاعده غرور.
۷. قاعده علی الید ما أخذت حتی تؤدی.
۸. قاعده تلف المبیع قبل قبضه من مال بایعه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. القواعد العامه للفقہ المقارن، محمدتقی حکیم.
۲. القواعد الفقہیة و تطبیقاتها فی المذاهب الاربعه، محمد زحیلی.
۳. قواعد فقه، سیدمصطفی محقق داماد.
۴. تحریر المجله، کاشف العطاء.

منابع تکمیلی:

۱. القواعد والفوائد، شهید اول.
۲. تمهید القواعد، شهید ثانی.
۳. العناوین، میرفتاح مراغی.
۴. القواعد الفقہیة، مکارم شیرازی.
۵. القواعد الفقہیة، بجنوردی.
۶. الاشباه والنظائر، عبدالرحمن سیوطی.
۷. المنثور فی قواعد فقہیة، بدرالدین زرکشی.
۸. قواعد الاحکام فی مصالح الانام، عزالدین عبدالعزیز بن عبدالسلام.
۹. المجموع المذهب فی قواعد المذهب، صلاح الدین ابوسعید علائی.
۱۰. القواعد العامه للفقہ المقارن، محمدتقی حکیم.
۱۱. مجله الاحکام العدلیة، علمای دولت عثمانی.
۱۲. قواعد فقه، ابوالحسن محمدی.
۱۳. قواعد فقه، خلیل قبله ای.
۱۴. القواعد الفقہیة علی المذهب الحنفی و الشافعی، محمد الزحیلی.
۱۵. القواعد الفقہیة عند الاباضیة: درسه نظریه تحلیلیه تاصیلیه تطبیقیه، مصطفی بن حمو ارشوم.
۱۶. القواعد الفقہیة: مفهوما، نشأتها، تطورها، درسه مؤلفاتها، ادلتها، مهمتها، تطبیقاتها، علی احمد ندوی.

آیین دادرسی مدنی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آیین دادرسی مدنی	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی دانشجویان با نحوه رسیدگی به دادخواست مردم، صدور احکام و آثار مترتب بر آنها.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. تعریف آیین دادرسی مدنی و فایده آن.
۲. محاکم قضائی انواع و صلاحیت آنها.
۳. اصول حاکم در دادرسی های مدنی.
۴. تقسیم بندی انواع دعاوی مدنی و الزامات رسیدگی به آنها.
۵. نحوه رسیدگی و صدور حکم.
۶. اجرای حکم.
۷. طرق شکایت از آراء (واخواهی، تجدید نظر خواهی، فرجام خواهی ...).
۱۰. طواری دادرسی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. آئین دادرسی مدنی، عبدالله شمس.
۲. آئین دادرسی مدنی، سید محسن صدرزاده افشار.
۳. آئین دادرسی مدنی، سید جلال الدین مدنی.
۴. آئین دادرسی مدنی، متین دفتری ۱.

منابع تکمیلی:

۱. دایره المعارف عمومی حقوق، محمد جعفر جعفری لنگرودی.
۲. محشای قانون مجازات اسلامی، ایرج گلدوزیان.
۳. تغییر نحوه دعوی در دادرسی مدنی (مطالعه تطبیقی حقوق ایران و فرانسه)، خیرالله هرمزی.
۴. درآمدی بر کیفیت دادرسی در فرآیند دادرسی کارآمد، نجادعلی الماسی، بهنام حبیبی درگاه.
۵. نشریه دادرسی، سازمان قضایی نیروهای مسلح.

حقوق مدنی (۱) (تعهدات و قراردادها)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: حقوق مدنی(۱) (تعهدات و قراردادها)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: فراگیری مفهوم قرارداد و مسائل مربوط به آن و نیز مبانی، منابع و آثار مسئولیت مدنی و شیوه های جبران.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. مفهوم قرارداد و اقسام آن.
۲. شرایط اساسی صحت معامله.
۳. خسارت حاصله از عدم اجرای تعهدات.
۴. اثر عقود نسبت به اشخاص ثالث.
۵. شرایط ضمن عقد.
۶. اسباب سقوط قرارداد.
۷. شیوه های جبران.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. قواعد عمومی قراردادها، ناصر کاتوزیان.
۲. تشکیل قراردادها و تعهدات، سید مهدی شهیدی.

منابع تکمیلی:

۱. حقوق تعهدات، محمد جعفر جعفری لنگرودی.
۲. حقوق قرارداد، صادق عبدی و مهدی شیدایان.
۳. الزامهای خارج از قرارداد (ضمان قهری)، ناصر کاتوزیان.

حقوق مدنی (۲) (عقود معین پیشرفته)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: حقوق مدنی (۲) (عقود معین پیشرفته)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: فراگیری تحلیلی عقود معین به منظور کاربرد در مسائل حقوقی.

سرفصل درس:

۱. ضمان.
۲. حواله.
۳. کفالت.
۴. وکالت.
۵. مضاربه.
۶. جعاله.
۷. صلح.
۸. رهن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. عقود معین پیشرفته، ناصر کاتوزیان.
۲. دوره پیشرفته عقود معین، امیر علی جلیلی.

منابع تکمیلی:

۱. جواهر الکلام فی شرح شرائع الکلام، محمد حسن نجفی.
۲. الروضه البهیه فی شرح اللمعه الدمشقیه، شهید ثانی.

اسناد تجاری

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اسناد تجاری
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری ✓	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با اسناد تجاری و ضمانت نامه های بانکی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. مفهوم سند تجاری و راه شناخت آن.
۲. انواع اسناد تجاری.
۳. ویژگیهای مشترک اسناد تجاری.
۴. قوانین و مقررات مربوط به اسناد تجاری.
۵. اسناد و نقش مهم آنها در عملیات بانکی.
۶. روشهای پرداخت در چارچوب عملیات اسناد تجاری.
۷. مسائل حقوقی مرتبط با اسناد تجاری.
۸. مباحث مهم مرتبط با ضمانت نامه های بانکی.
۹. قوانین و مقررات ناظر بر ضمانتنامه های بانکی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. حقوق تجارت (جلد سوم) ربیعا اسکینی.
۲. حقوق اسناد تجاری، کورش کاوریانی.

منابع تکمیلی:

۱. ضمانتنامه های بانکی، سید محمود کاشانی.
۲. حقوق تجارت (جلد سوم)، حسن ستوده تهرانی.
۳. پول و اسناد تجاری، حسین میرجلیلی و همکاران.

روش تحقیق و سمینار

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: روش تحقیق و سمینار	
	عملی					
	نظری ✓	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول تحقیق و ابزار پژوهش و نحوه ارائه کتبی و شفاهی یک پژوهش

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. مفاهیم تحقیق و روش تحقیق.
۲. پایگاه های اطلاع رسانی آنلاین و نحوه جستجوی مقالات و ارزش و اعتبار علمی مقالات.
۳. معرفی ابزارهای مورد استفاده در تحقیق و نحوه استفاده از نرم افزارها.
۴. سند آوری و جلوگیری از سرقت ادبی.
۵. نحوه مرور ادبیات و پیشینه تحقیق.
۶. نحوه نگارش پروپوزال.
۷. نحوه نگارش پایان نامه.
۸. نحوه نگارش مقالات.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. روش تحقیق در علوم اسلامی، دکتر احد فرامرز قراملکی.
۲. روش تحقیق عمومی (با رویکرد علوم انسانی - اسلامی)، دکتر احمد پاکتچی.

منابع تکمیلی:

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی، دکتر احد فرامرز قراملکی
۲. درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، نورمحمد صبری

متون تخصصی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: متون تخصصی	
	عملی					
	نظری	پایه				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمنار ☐ سفر علمی ☐						

هدف: آشنائی با اصطلاحات و متون فقهی و حقوقی به زبان انگلیسی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

گزیده هایی از اصطلاحات و متون فقهی و حقوقی خصوصی اسلامی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

ترجمه انگلیسی تحریر الوسيله حضرت امام خمینی (ره).

منابع تکمیلی

1. *The encyclopedia of Islam* new edition.
2. *The Encyclopedia of Philosophy*, Poul Edwards.
3. *The encyclopedia of Islam*.
4. *The origins of Islamic jurisprudence* j schacht.

دروس اختیاری

اصول فقه مقارن (۲)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اصول فقه مقارن (۲)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی و تحلیل منابع اجتهاد مذاهب فقهی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

- منابع اجتهاد:
- الف) قیاس.
- ب) استحسان.
- ج) قول صحابی.
- د) قول تابعی.
- و) مصالح مرسله.
- ی) سد و فتح ذرائع.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الاصول العامه للفقہ المقارن، محمد تقی حکیم.
۲. اصول الفقہ، وهبه الزحیلی.

منابع تکمیلی:

۱. تشنیف المسامع بجمع الجوامع بدالدين محمد بن بهادر زرکشی.
۲. البرهان فی اصول الفقہ امام الحرمین جوینی.
۳. المستصفی فی علم الاصول، محمد غزالی.
۴. اصول السرخسی، محمد بن أحمد بن أبی سهل السرخسی.
۵. اصول البزدوی، علی بن محمد البزدوی الحنفی.
۶. اصول الشاشی، نظام الدین أبو علی أحمد بن محمد بن إسحاق الشاشی.
۷. کفایه الاصول، محمد کاظم الخراسانی (أخوند).
۸. اصول الفقہ، محمدرضا مظفر.
۹. الإجماع فی الشریعة الإسلامیة، رشدی علیان.
۱۰. الرسالة، امام محمد بن ادريس شافعی.

فقه مقارن خصوصی (۳)

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه مقارن خصوصی (۳)
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری ✓	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: فراگیری استدلالی احکام خانواده بر اساس مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. ازدواج.
۲. طلاق.
۳. وصیت.
۴. ارث.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. تذکره الفقهاء، علامه حلی.
۲. منتهی المطلب، علامه حلی.
۳. فقه الاسلامی و ادلتہ، وہبہ الزحیلی.
۴. الفقه علی المذاهب الاربعہ، عبدالرحمن جزیری و مذهب الاہل البیت، السید محمد الغروی الشیخ یاسر مازح.
۵. بدایہ المجتہد و نہایہ المقتصد، ابن رشد قرطبی، و تحقیق المقارنہ باراء الامامیہ، منذالموسوی و محمد کاظم الموسوی.

منابع تکمیلی:

۱. مکاسب شیخ انصاری.
۲. کتاب البیع، امام خمینی «ره».
۳. المعنی، ابن قدامہ.
۴. الحاوی الکبیر، ماوردی.
۵. حاشیہ ابن عابدین.
۶. الذخیرہ، قرافی.
۷. جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، محمد حسن نجفی.

فلسفه حقوق

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فلسفه حقوق	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با فلسفه حقوق.

سرفصل یا روئوس مطالب:

۱. معنا و مفهوم فلسفه علم حقوق.
۲. فوائد فلسفه علم حقوق.
۴. رابطه فلسفه حقوق و فلسفه فقه.
۵. منابع علم حقوق.
۶. مکتب های فلسفی حقوق.
۷. روش شناسی علم حقوق.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

فلسفه حقوق ۱ و ۲ و ۳، ناصر کاتوزیان یا کلیات حقوق، ناصر کاتوزیان.

منابع تکمیلی

۱. فلسفه حقوق، قدرت الله خسروشاهی، مصطفی دانش پژوه.
۲. نگرشی تاریخی بر فلسفه حقوق، محمدحسین ساکت.
۳. فلسفه حقوق، زرژ دل وکیو، ترجمه دکتر جواد واحدی.
۴. فلسفه حقوق اسلامی، محمدخالد مسعود؛ مترجمان: محمدرضا ظفری، فخرالدین اصغری آقمشهدی.

حقوق بین الملل خصوصی (تعارض قوانین)

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: حقوق بین الملل خصوصی (تعارض قوانین)
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری ✓	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائلی مهم تعارض قوانین در اسناد قراردادهای و احوال شخصیه و ارائه راه حل آنها.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. کلیات مباحث تعارض قوانین.
۲. تعارض قوانین در تنظیم شکلی اسناد.
۳. تعارض قوانین در محتوای اسناد.
۴. تعارض قوانین در قراردادهای و تشخیص قانون حاکم.
۵. تعارض قوانین در احوال شخصیه و تشخیص قانون حاکم.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. تعارض قوانین، نجاد علی الماسی.
۲. مباحثی از حقوق بین الملل خصوصی، سید حسین صفائی.

منابع تکمیلی:

۱. حقوق قرارداد، صادق عبدی، مهدی شیدایان.
۲. نظریه عمومی تعهدات، ناصر کاتوزیان.

مسئولیت مدنی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: مسئولیت مدنی
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری ✓	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل حقوقی مربوط به مسائل مدنی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. تعریف مسئولیت مدنی.
۲. تفاوت مسئولیت مدنی ببا مسئولیت کیفری.
۳. تفاوت مسئولیت قراردادی با غیر قراردادی.
۴. مبنای مسئولیت مدنی (تئوری خطا و خطر).
۵. ارکان مسئولیت مدنی و آثار آن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الزامهای خارج از قرارداد: مسئولیت مدنی، ناصر کاتوزیان.
۲. مسئولیت مدنی، سید حسین صفائی، حبیب الله رحیمی.

منابع تکمیلی:

۱. قلمرو مسئولیت مدنی ناشی از اجرای قرارداد، سید مصطفی محقق داماد و همکاران.
۲. مبانی مسئولیت مدنی (مطالعه تطبیقی در حقوق و فقه)، سیدحسن وحدتی شبیری.
۳. قواعد عمومی مسئولیت مدنی، علیرضا یزدانی.
۴. بررسی فقهی حقوقی مسئولیت مدنی ناشی از تصمیمات قضایی با نگاهی به برخی نظامهای حقوقی، محمد صالحی مازندرانی.
۵. اصول مسئولیت مدنی، پاتریس ژوردن؛ ترجمه و تحقیق مجید ادیب.

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه و مقاصد شریعت	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با مقاصد شریعت و علل و حکم احکام از نظر مذاهب اسلامی.

سرفصل یا روئوس مطالب:

۱. تعریف فقه المقاصد یا مقاصد الشریعه و فرق بین علت، حکمت و مقاصد.
۲. اندیشه مقاصد در مذاهب اسلامی.
۳. چگونگی شناخت مقاصد و اهداف شارع.
۴. اقسام مصالح و نقش آنها در فقه المقاصد.
۵. مقاصد عام شریعت.
۶. خصائص عام شریعت و نقش آنها در فقه المقاصد.
۷. مقاصد خاص شریعت در شاخه های علم فقه مانند معاملات، احکام خانواده، عمل الابدان، تبرعات، قضا، شهادت، مرافعات و ...
۸. اثر بحث مقاصدی بر تقنین فقه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الموافقات فی اصول الشریعه، ابواسحاق شاطبی.
۲. فقه و مقاصد الشریعت، ابوالقاسم علی دوست.
۳. اهداف دین از دیدگاه شاطبی احمد ریسونی، ترجمه سید حسن اسلامی، سید محمد علی امیری.
۴. ملاکات احکام و شیوه های استکشاف آن، سید محمد علی ایازی.
۵. المقاصد العامه للشریعه الاسلامیه، یوسف حامد العالم.

منابع تکمیلی:

۱. مقاصد الشریعه الاسلامیه، محمد طاهر ابن عاشور.
۲. مقاصد الشریعه الاسلامیه و مکارمها، علال الفاسی.
۳. احکام حکومتی و مصلحت، سیف الله صرامی.
۴. الاجتهاد و التجدید فی الفقه الاسلامی.
۵. القواعد و الفوائد، شهید اول.
۶. علل الشرایع، شیخ صدوق.
۷. مقاصد الشریعه، طه جابر العلوانی.
۸. البرهان، امام الحرمین جوینی.

روش شناسی اجتهاد مذاهب فقهی

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: روش شناسی اجتهاد مذاهب فقهی
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری ✓	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنائی دانشجویان با روش اجتهادی مذاهب فقهی.

سرفصل یا رونوس مطالب:

۱. تعریف و تاریخچه و اقسام و مراحل اجتهاد.
۲. ادله اجتهادی و ادله فقاهتی.
۲. منابع اجتهادی مذاهب.
۳. روش اجتهادی حنفیه.
۴. روش اجتهادی مالکیه.
۵. روش اجتهادی شافعیه.
۶. روش اجتهادی حنبلیه.
۷. روش اجتهادی امامیه (متقدمین و متأخرین).
۸. روش اجتهادی زیدیه.
۹. روش اجتهادی اباضیه.
۱۰. اجتهاد شورائی (روش اجتهادی مجمع فقهی جده و مجمع البحوث الفقهیه مصر).
۱۱. مراتب مجتهد.
۱۲. تاثیر اخلاق بر اجتهاد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. فرائد الاصول (رسائل) شیخ انصاری.
۲. مناهج الاصول، علی محمدی خراسانی.
۳. ادوار اجتهاد، ابراهیم جناتی.
۴. قوانین الاصول، میرزای قمی.
۵. روش شناسی اجتهاد و اعتبار سنجی معرفتی آن، حمیدرضا حسنی؛ مهدی علی پور.
۶. کتابه البحث العلمی و مصادر الدراسات الفقهیه، عبدالوهاب ابراهیم ابوسلیمان.
۷. مرجع العلوم الاسلامیه، محمد الزحیلی.
۸. آثار ابوزهره در فقه ابوحنیفه، مالک، شافعی، احمد بن حنبل، زید، امام صادق (ع).
۹. الرد علی اخلد الی الارض و جهل ان الاجتهاد فی کل فرض، سیوطی.
۱۰. المنهجیه البحث فی الفقه، عبدالوهاب ابراهیم ابوسلیمان.
۱۱. المجامع الفقهیه و أثرها فی الاجتهاد المعاصر والتطورات لمجمع فقهی منشود، غانم غالب غانم.
۱۲. مجله مجمع الفقه الاسلامی، التابع لمنظمه المؤتمر الإسلامی بجدہ.
۱۳. مجله البحوث الإسلامیه، الرئاسة العامه لإدارات البحوث العلمیه والإفتاء والدعوة والإرشاد.
۱۴. الاجتهاد من کتاب التلخیص لإمام الحرمین، امام الحرمین جوینی، تحقیق: عبد الحمید أبو زنید.

منابع تکمیلی:

۱. منطقہ الفراغ التشريعی: دراسه المقارنه الایم العناصر المرنه فی الشریعه الاسلامیه، فلاح عبدالحسن الدوخی.
۲. معنی الفقیه: معانی حروف با مبانی فقهی شیعہ، مصطفی جمالی.
۳. أثر الاختلاف فی القواعد الأصولیه فی اختلاف الفقهاء، مصطفی سعید الخن.
۴. جایگاه و نقش امام شافعی در علم اصول، جلال جلالی زاده.
۵. فلسفه فقه، حسینعلی بای.
۶. سیر تحول فقه اجتهادی در بستر زمان، ابراهیم جناتی.
۷. مبانی اجتهاد (تأثیر معرفت بشری در معرفت دینی)، ابوالقاسم فنایی.
۸. مؤلفه‌های روش اجتهادی امام خمینی و نقش آن در تولید اندیشه سیاسی و پاسخ به مسایل سیاسی، غلامحسین مقیمی.
۹. روش اجتهادی شیخ مفید، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش مرتضوی.
۱۰. فقه در حوزه نجف: تطور روش‌های پژوهشی در حوزه علمیه نجف، محمود بستانی، ترجمه و تلخیص: سید سجاد فتاحی، علیرضا موسوی.
۱۱. نقش شیخ مفید در اجتهاد شیعہ، مهدی جنتی.
۱۲. مکتب اجتهادی آیت الله بروجردی، زهرا اخوان صراف.
۱۳. مکتب اجتهادی قم و ویژگی‌های آن، مصطفی محقق داماد.
۱۴. بینش و روش اجتهاد در مکتب شیخ انصاری، مهدی هادوی.
۱۵. اندیشه‌های فقهی و اصولی شیخ طوسی (ره)، عبدالله صلواتی.

۱۶. تأثیر اخلاق در اجتهاد، سعید ضیایی فر.
۱۷. جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، سعید ضیایی فر.
۱۸. ماخذشناسی؛ تاریخ علم اصول، مهدی علی پور.
۱۹. پیش‌درآمدی بر مکتب‌شناسی فقهی، سعید ضیایی فر.

